

Saksframlegg

Vår ref.:

24/1039 - 3

Dato:

09.05.2024

Saksbehandler:

Hilde Aanes

Behandling av saken:

Saksnr.

36/24

36/24

Utvalg

Formannskapet

Kommunestyret

Møtedato

23.05.2024

28.05.2024

Dispensasjon fra kommunedelplan for Tynset tettsted og reguleringsplanen for Østerdalsporten nord for etablering av Tunna kraftverk

Kortversjon av saken:

Nord-Østerdal miljøpark (NØMAS) har søkt om tillatelse til å bygge Tunna kraftverk i elva Tunna, nord for Tynset. NØMAS ønsker å utvikle "Nord-Østerdal miljøpark" innenfor det regulerte næringsområdet «Østerdalsporten nord». Bakgrunnen for etablering av kraftverket er å forsyne næringsområdet med egen energi, som en vesentlig forutsetning for næringsetablering. Kraftverket vil bestå av en 6 m høy betongdemning, på omtrent samme sted hvor det tidligere har vært en demning. Bredden på dammen tilsvarer bredden på elva, som er ca. 40 m, og lengden vil være ca. 700 m. Totalt vil dammen inneholde 40 000 m³. Installert effekt vil være 0,99 MW, hvilket akkurat ligger under grensen for konsesjonsbehandling etter vannressursloven hos NVE (1MW).

Saken må behandles etter to regelverk:

Søknad om konsesjon (tillatelse) behandles etter vannressursloven, mens søknad om dispensasjon fra gjeldende arealplaner for området, behandles etter plan- og bygningsloven.

Berørte planer er kommunedelplan (KDP) for Tynset tettsted og reguleringsplan for Østerdalsporten nord.

Innenfor KDP Tynset tettsted vil kraftverket være i strid med areal avsatt til landbruks-, natur- og friluftsmål, samt reindrift (LNFR), der det kun er tillatt med nødvendige tiltak for landbruk og gårdstilknyttet næringsvirksomhet, samt tilrettelegging for friluftsliv. Tiltaket berører også en faresone for flom, og vegetasjonsskjerm langs elva benevnt som «Friområde».

Innenfor Østerdalsporten nord vil kraftverket være i strid med byggeområde for fritidsbebyggelse, grønstruktur-vegetasjonsskjerm i 10-metersbeltet langs Tunna, hensynssone for flomfare, hensynssone for bevaring av kulturmiljø, og fellesbestemmelse § 2.3 om generelt byggeforbud i 100-metersbeltet langs Tunna.

De to søknadene behandles hver for seg, da det er ulik klageinstans for de to lovene. Behandling etter plan- og bygningsloven skal bl.a. sikre at arealbruken skjer etter en helhetsvurdering, at berørte parter og interesser sikres medvirkning, og at saken er tilstrekkelig opplyst før det fattes en avgjørelse. Tiltaket er også sendt på høring hos aktuelle parter; naboer og regionale og statlige myndigheter.

I denne saken vurderes kun dispensasjon fra gjeldende arealplaner etter plan- og bygningsloven § 19-2. I behandlingen inngår også vurdering av tiltaket etter naturmangfoldloven.

Kommunedirektøren tilrår at Kommunestyret innvilger dispensasjon fra kommunedelplan for Tynset tettsted og fra reguleringsplanen Østerdalsporten nord for bygging av kraftverket. Vedtaket begrunnes med at

- a) hensynene bak bestemmelsen det dispenseres fra, hensynene i lovens formålsbestemmelse eller nasjonale eller regionale interesser, ikke blir vesentlig tilsidesatt.
- b) fordelene ved å gi dispensasjon er klart større enn ulempene. Dispensasjonen medfører ikke negative konsekvenser for helse, miljø, jordvern, sikkerhet og tilgjengelighet.

Tynset kommune ser på tiltakene som positive samfunnstiltak for å styrke lokal og regional energiforsyning basert på ny fornybar energi.

Vedlegg

1. Oversendelse av søknad fra NVE, til behandling, 16.10.23	09.05.2024
2. Søknadsskjema for konsesjon etter vannressursloven, 09.06.23	09.05.2024
3. Samlet oversikt over høringsuttalelser	09.05.2024
4. Høringsuttalelser med NØMAS sine kommentarer	09.05.2024
5. Høringsuttalelser med kommunedirektørens vurdering, 08.05.24	09.05.2024
6. Konsekvensvurdering Tunna kraftverk, 07.05.24	09.05.2024

Melding om vedtak sendes til:

Saksbehandler

Saksopplysninger:

Om søkerne

Nord-Østerdal miljøpark AS, NØMAS, består av:

- Volden AS v/ Jon Olav Volden, Njord vannkraft AS, Os i Østerdalen
- PMR AS v/ Per Martin Rønningen, Ramlos AS og HR entreprenør, Os i Østerdalen
- Nordic energy invest AS, v/ Øyvind Christensen

Om søknaden

Nord-Østerdal miljøpark (NØMAS) har søkt om tillatelse til å bygge Tunna kraftverk i elva Tunna, ca. 2 km nord for Motrøkkrysset, 4,5 km fra Tynset sentrum. NØMAS har intensjonsavtale om å kjøpe næringsområdet "Østerdalsporten nord", og utvikle dette. Forutsetningen for dette er å forsyne næringsområdet med egen energi. Dette basert på ny forskrift som åpner for å dele egenprodusert strøm på samme eiendom, noe som vil gi området et en mulighet til å levere egen strøm uten nettleie.

NVE har konkludert med at søknaden faller innenfor kommunen sitt myndighetsområde etter Lov om

vassdrag og grunnvann (vannressursloven) § 64, som omfatter vannkraftverk på inntil 1MW installert effekt. Det vil si at kommunen skal behandle konsesjonssøknaden i egen sak. Tillatelse til å bygge kraftverket fordrer at det blir gitt tillatelse etter begge lover, både vannressursloven og plan- og bygningsloven.

I denne saken vurderes kun dispensasjon fra gjeldende arealplaner etter plan- og bygningslovens bestemmelser, da det er ulike klageinstanser for de to ulike saksbehandlingsløpene.

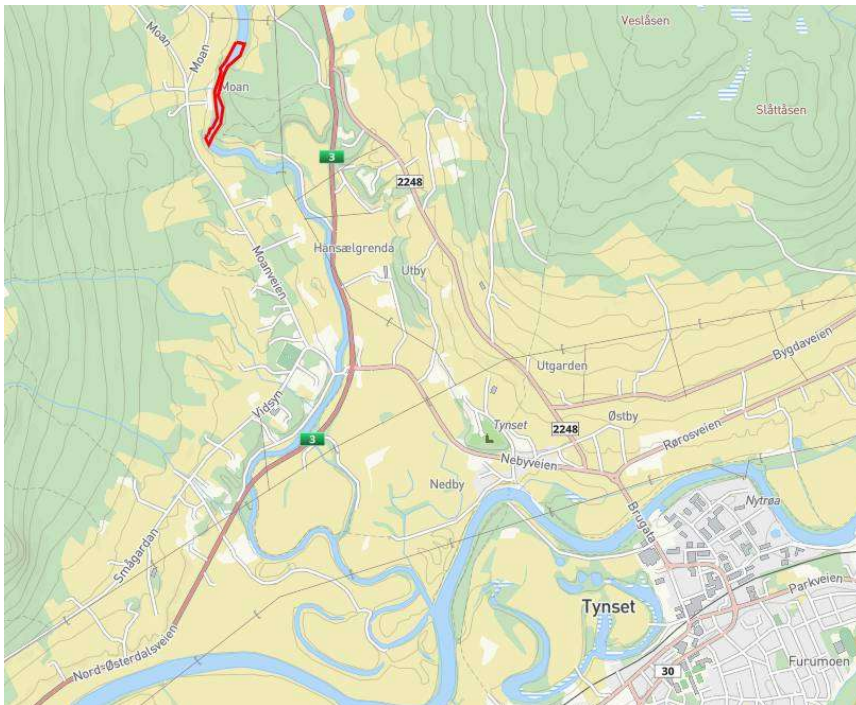

Fig. 1. Oversiktskart. Rød figur viser område for etablering av Tunna kraftverk.

Om kraftverket

NØMAS søker om å utnytte vannfallet mellom kote 495,5 og 487 i Tunna, vassdragsnr. 002.NA0. Det er planlagt inntaksdam utført som 6,5 m høy betongterskel. Dette vil danne et vannspeil som strekker seg ca. 700 m nordover elva, omtrent til gården Nedre Moan.

Fig.2. Oversiktsfoto over tiltaksområde.
Demning blir plassert ved stryk vist i bildet (rød sirkel).

før elva svinger mot høyre. Foto: Heliks AS (- fra søknad om konsesjon.)
Lilla sirkel viser området Østerdalsporten nord, omtrentlig.

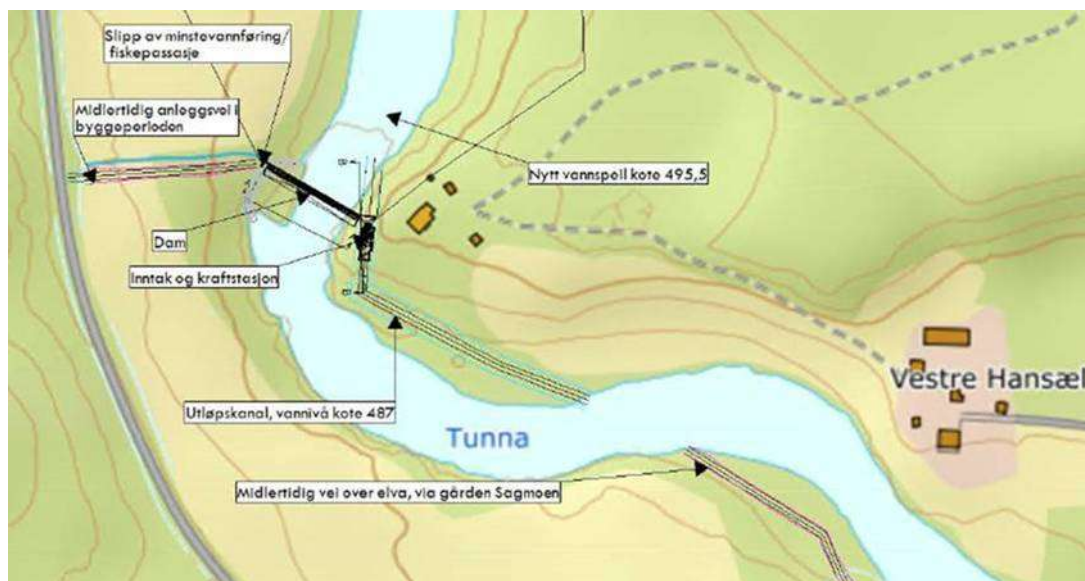

Fig. 3. Arealbrukskart

Demningen med topp dam er planlagt på kote 495,5, og stenger elva der det gamle kraftverket lå, ved den gamle vokterboligen «Fossegrimen». Kraftstasjonen er tenkt plassert på den østlige bredden, nedenfor «Fossegrimen». Her skal det etableres inntak med finrist. Deretter går vannet rett inn i en turbin, før det slippes ut i utløpskanalen. Det installeres en kaplanturbin som har utløp under vann på kote 487. Det skal etableres en kanal, ca. 4 m dyp på midten og en bunnbredde på 4 meter. Skråning 1:1,5 eller rasvinkel. Denne steinsettes med stedegne steiner, og vil ha utløp i Tunna ca. 150 m nedstrøms, ref. fig. 3).

På motsatt side av elva er det planlagt et løp for å sikre minstevannføring og fisketrapp. Dette for å bevare fiskens vandring opp og ned til Glomma. Minstevannføring forbi dammen er foreslått for både sommer og vinter, hhv. 2,0 m³/s sommerstid og 0,7 m³/s vinterstid. Dette vil sørge for at det er vann nedstrøms dam til enhver tid.

Kraftstasjonen er tenkt plassert ved restene etter "gamle Tunna kraftstasjon", som var i drift i perioden 1897 og 1966, da den ble nedlagt etter en stor flom. Restene etter dette kraftverket er registrert som et lokalt kulturminne, og fundamentet for den gamle kraftstasjonen ønskes bevart for ettertiden.

Det skal etableres en midlertidig adkomstvei over Tunna, nedstrøms kraftverket, fra motsatt side av elva. Dette for inntransport med større og tyngre kjøretøy. Det etableres også en midlertidig vei ned til dam på sørsiden av prosjektet, via dyrket mark. Dette for bygging av dam og kraftstasjon. Betong pumpes da over elv med betongpumpebil. Øvrige materiell til stasjonen fraktes inn over elva nedstrøms via gården Sagmoen (ref. fig. 3).

Kjøremønster og drift av kraftverket

Kraftverket kjøres på tilsiget til enhver tid, det betyr ingen start-stopp-kjøring.

Nettilknytning (kraftlinjer/kabler)

Kraftanlegget vil tilknyttes eksisterende kraftnett på Styggmyrmoen. Det vil bli lagt kabel bort til tilknytningspunkt, da det meste av energien fra kraftverket er tenkt brukt på det planlagte næringsområdet. Klive AS (nettselskapet) bekrefter at kabel kan bygges under deres områdekonsesjon. Det er også tilgjengelig kapasitet i nettet for å ta i mot kraften fra kraftverket.

Eksakt trase vil bli bestemt i samråd med Klive, da det ikke er ønskelig å ta denne igjennom tunet på Fossegrimen.

Massetak og deponi

Det forventes massebalanse i prosjektet. Ved evt. sprengingsbehov vil sprengstein bli arrondert ut med vekstlag oppå for å sikre revegetering av terrenget. Sprengstein blir benyttet som plastring i utløpskanal.

Arealbruk, midlertidig og permanent beslag

Det er små arealer som blir direkte berørt av oppdemmingen. 37 daa av totalt 39 daa er tilknyttet oppdemt areal (dam) oppstrøms demningen.

Om kraftverkets påvirkning av omgivelsene;

Landskap / kulturminner- og kulturmiljø / inngrepsfrie områder

Aktuell plassering av kraftverket ligger i landbrukets kulturlandskap, ved Moangardene. Her drives aktivt landbruk vest for Tunna, mens arealet øst for elva er preget av gjengroing. Rv. 3 ligger nært inntil elva nedstrøms kraftverket, men ligger ca 700 m unna elva der kraftverket er planlagt lokalisert. Det er i liten grad direkte innsyn til selve dammen og kraftverket, med unntak av fra den gamle tilsynsboligen for det tidligere kraftverket, som i dag benyttes som fritidsbolig. Gamle Tunna kraftverk er registrert som et av kommunens prioriterte kulturminner i KDP kulturminner og kulturmiljøer. Innenfor planområdet for Østerdalsporten nord er det registrert tre automatisk freda kulturminner. Det er to fangstgroper som i planen er båndlagt etter kulturminneloven med hensynssone d (H730_1 og H730_2). I tillegg er det ei kullgrop som vises som bestemmelsesområde #1. Kullgropa er datert til 1200-tallet, og er dermed automatisk fredet. Det tillates likevel inngrep i kullgropa uten at det først må foretas ytterligere arkeologisk undersøkelse. I henhold til søknaden skal det ikke foretas inngrep som vil berøre de automatisk freda kulturminnene som er båndlagt etter kulturminneloven.

Området berører ikke inngrepsfrie områder (INON).

Biologisk mangfold / fisk og fiske / friluftsliv / reiseliv

Naturmangfold er kartlagt av NNI Resources AS, Norsk Natur Informasjon AS. Firmaet har kartlagt naturtyper, vegetasjon og flora, moser og lav, med hovedfokus på fuktighetskrevende plantesamfunn, samt fugler. Det ble ikke funnet sårbare arter i området. Det er ikke undersøkt bunndyr, eller andre vannlevende dyr. Tunna som elv, er rødlistet med kategorien nær truet (NT). Den har god økologisk kvalitet. Både ørret og harr har gyte- og næringsvandring opp fra Glomma. «Vanlige fuglearter» er registrert: fossekall, strandsnipe, vintererle, linerle og laksand, noe som definerer faunaen i tilknytning til Tunna som «intakt og regiontypisk». Området defineres som et attraktivt friluftslivsområde, da særlig knyttet opp mot fiske. Fisket har regional betydning gjennom fiskekortsalg, da særlig etter harr.

Reindrift

Det drives ikke reindrift i området.

Jord- og skogressurser

Det drives aktivt jord- og skogbruk i området. Dammen vil utformes og dimensjoneres for vannføring slik at omkringliggende jordbruksressurser ikke blir berørt i en flomsituasjon. Det vurderes å installere en eller flere flomluker som kan åpnes i en flomsituasjon for å unngå hevet vannstand.

Samfunn

En beskjeden utbygging kan bidra med vannkraft til området, uten store negative konsekvenser. Tiltaket vil bidra positivt til økt lokal strømproduksjon, som igjen kan bidra positivt til økt aktivitet i området, og frigjør behovet for å bruke annen strøm til dette området. Det vil bli produsert 2,5 GWh strøm, som tilsvarer strømforbruket for 125 bolighus á 20 000 kWh.

Flom og skredfare

Det ligger en aktsomhetszone for flom i området, jf. NVE's aktsomhetskart for flom.

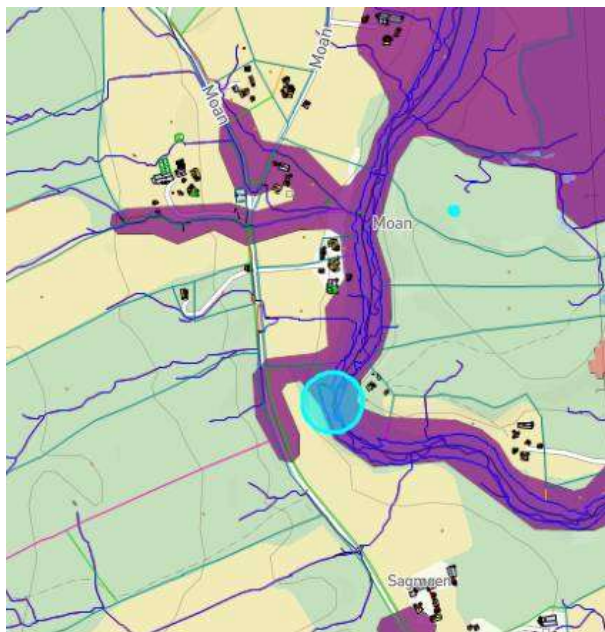

Fig. 4. Aktsomhetszone, flom, NVE. Blå sirkel viser lokalisering av kraftverket.

Denne sonen er snevret inn av NØGIS, Geodatasamarbeidet i Nord-Østerdalen.

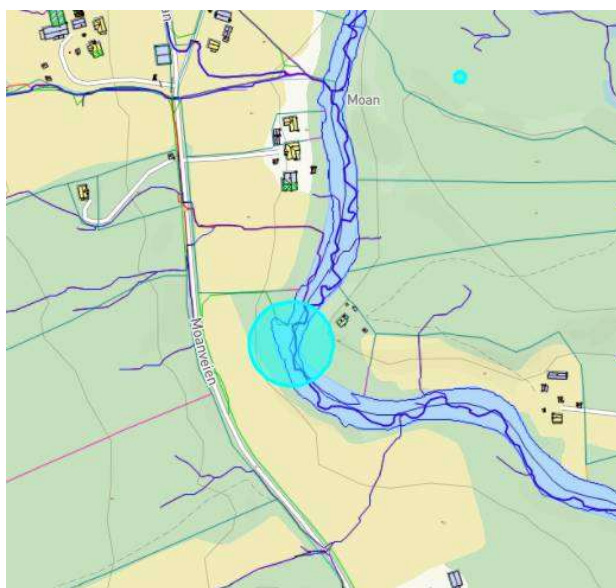

Fig. 5. Aktsomhetszone flom, beregnet 1x 1 m, NØGIS. Blå sirkel viser lokalisering av kraftverket.

Aktsomhetssonen for flom vil bli hensynstatt gjennom behandling av søknaden i henhold til TEK 17- § 7-2, og Damsikkerhetsforskriften, hos NVE, etter at konsesjon ev. er gitt.

Det er ikke skredfare i området.

Planstatus:

Etablering av kraftverket berører to arealplaner. Vest for Glomma ligger "Kommunedelplan for Tynset tettsted", plan-ID 201501, mens selve kraftverket med "overløp" ligger øst for Glomma, innenfor reguleringsplanen "Østerdalsporten nord", plan-ID 201801.

1. Kommunedelplan for Tynset tettsted

Berørte arealer er avsatt til landbruks-, natur- og friluftsmål, LNFR-formål. I disse områdene er det kun tillatt med nødvendige tiltak for landbruk og reindrift og gårdstilknyttet næringsvirksomhet basert på gårdens ressursgrunnlag. Godkjenning av tiltaket betinger dispensasjon fra LNF-formålet (stedbunden næring og tilretteleggingstiltak for friluftsliv). I tillegg ligger det også faresone flom og vegetasjonsskjerm langs elva benevnt som «Friområde».

Fig. 6. Kommunedelplan for Tynset tettsted, Plan-ID 201501, 08.10.15.

Rød sirkel og markert område oppover elva viser demning, samt utstrekning av dammen nordover.

2. Reguleringsplan for Østerdalsporten nord

Berørte arealer er byggeområde for fritidsbebyggelse, grønnstruktur -vegetasjonsskjerm i 10-metersbeltet langs Tunna, hensynssone for flomfare langs Tunna, hensynssone for bevaring av kulturmiljø, og fellesbestemmelse § 2.3 om generelt byggeforbud i 100-metersbeltet langs Tunna. Godkjenning av tiltaket betinger dispensasjon fra "fritidsbebyggelse" og "grønnstruktur", samt fra bestemmelse § 2.3. Hensynssonen for bevaring av kulturmiljø setter krav om at gjenværende spor av det gamle kraftanlegget skal bevares. Det vurderes at det ikke må dispenseres fra hensynssonen, da spor fra det gamle kraftanlegget kan bevares i tilstrekkelig grad til at tiltaket er i samsvar med hensynssonen. Dam med integrert kraftstasjon og vanntunnel må tilfredsstillende krav til flomsikkerhet, og vurderes med det som forutsetning for å være i samsvar med hensynssonen.

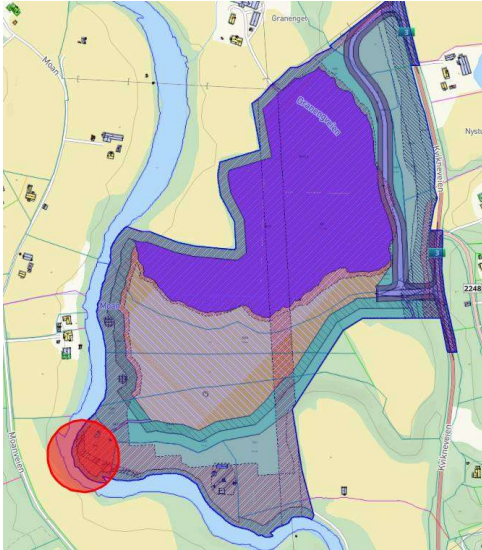

Fig. 7. Områdeplan for Østerdalsporten nord, Plan-ID 2018 01, 01.10.19.
Rød sirkel viser lokalisering av demning / kraftstasjon.

Om konsesjonssøknaden

Kommunestyret skal parallelt med denne saken behandle konsesjon etter Lov om vassdrag og grunnvann, "vannressursloven». Konsesjon etter vannressursloven gir ikke automatisk tillatelse til endret arealbruk. Tiltak i grunn og vassdrag er underlagt plan- og bygningslovens bestemmelser, i tillegg til eventuelt annet lovverk som tiltaket kan komme i berøring med. Behandling etter plan- og bygningsloven skal bl.a. sikre at arealbruken skjer etter en helhetsvurdering, at berørte parter og interesser sikres medvirkning, og at saken er tilstrekkelig opplyst før det fattes en avgjørelse. Dette skjer i stor grad etter vurdering av gjeldende planstatus. Søknaden skal vurderes etter naturmangfoldloven.

Høring

Søknaden ble sendt på høring 07.12.23, med svarfrist 26.01.24. Innen høringsfristens utløp kom det inn 9 høringsuttalelser:

Nr.	Høringspart	Dato
1	Norges vassdrags- og energidirektorat	26.01.24
2	Sametinget	05.12.23
3	Statens vegvesen	23.01.24
4	Innlandet fylkeskommune	26.01.24
5	Statsforvalteren i Innlandet	29.01.24
6	Glomma og Laagens brukseierforening, GLB/ Opplandskraft DA	11.01.24
7	Tynset utmarksråd	23.01.24
8	Næringsforum i Fjellregionen	26.01.24
9	Lise Kristine Bjella m.fl, naboer på fritidseiendommen gnr/bnr. 93/36, Fossegrimen	17.01.24

Uttalelsene tar primært opp forhold knyttet til konsesjonssaken. NVE viser til aktsomhetsonen for flom- og erosjonsfare, og sikkerhet i tilknytning til dette. Glommen - og Laagens brukseierforening påpeker at de har ervervet fallrettighetene lenger opp i vassdraget. Dette omtales nærmere i konsesjonssaken. GLB påpeker også viktigheten av å bevare en hydrologisk målestasjon 350 m nedstrøms kraftverket. Innlandet fylkeskommune hevder at etablering av kraftverket vil ha middels til stor negativ virkning på vannmiljøet. Det vises til at utbyggingen vil resultere i store skader og påvirkninger på vassdragets morfologiske utforming, og for økosystemer knyttet til vassdraget. Dette begrunnes med at Tunna anses å være ei naturlig elv, uten inngrep. Fylkeskommunen påpeker også kulturvernfarende forhold, og spesielt forholdet til restene av det kommunalt verneverdige gamle kraftverket. De viser til automatisk fredete kulturminner, dyregraver og kullgrop, som sannsynligvis ikke blir berørt, men som også kan fjernes uten ytterligere søknad da de allerede er registrerte. Fylkeskommunen fraråder utbygging, da de ikke kan se at de positive fordelene er større enn ulemperne ved utbyggingen. De vil likevel ikke motsette seg utbyggingen, men viser til en del vilkår som bør vedtas om kommunen likevel ønsker å si ja til søknaden. Statsforvalteren i Innlandet er positive til tiltaket, men viser også til en del vilkår som bør vedtas. De forslår at anleggsperioden bør begrenses på vår/ forsommer av hensyn til hekkende fugl. Statens vegvesen kan ikke se at tiltaket vil utgjøre en risiko for rv. 3, annet enn at et ev. dambrudd vil kunne få følgeskader for riksveien. Tynset utmarksråd påpeker behovet for ei godt fungerende fisketrapp, og vil gjerne ta del i samtaler vedørende utforming av denne. Næringsforum i fjellregionen er positive til tiltaket. Naboene på fritidseiendommen påpeker hensynet til eiendommens grenser, støy, setninger, adkomst og privatrettslige forhold. Dette er forhold som må ivaretas og avtales før etablering av kraftverket kan starte. Totalt sett oppfattes uttalelsene å være positive til etablering av kraftverket, med en del vilkår knyttet til vedtaket. Vi viser til "Samlet oversikt over uttalelser", vedlegg 3, "Kommentarer til uttalelsene fra Nord-Østerdal Miljøpark AS", vedlegg 4, og Kommunedirektørens vurdering av uttalelsene, vedlegg 5.

Konsekvensvurdering

Tiltaket omfattes av Forskrift om konsekvensutredninger, 01.07.17, § 8, som definerer hvilke planer og tiltak som skal konsekvensutredes. Vannkraftverk som er konsesjonspliktige er omfatta av KU-plikt etter vedlegg II pkt. 3 h) i KU-forskriften. Kriterier for vurdering av om planen eller tiltaket kan få vesentlige virkninger for miljø eller samfunn framgår av forskriften § 10. Tiltaket er vurdert i henhold til KU-forskriften § 10. Kommunedirektøren konkluderer med at kunnskapsgrunnlaget er tilstrekkelig, og at det ikke stilles krav til konsekvensutredning, se vedlegg 6.

Om dispensasjon

Dispensasjon etter plan- og bygningslovens (pbl.) bestemmelser innebærer at det i et enkelttilfelle gis unntak fra bestemmelser i loven, forskrifter eller planer gitt i henhold til loven. En dispensasjon fra en plan endrer ikke planen, men innebærer at det gis unntak for det aktuelle tiltaket søknaden gjelder. Ved utarbeidelse av arealplaner stilles en rekke krav i pbl. som sikrer grundig medvirkning og vurderingsprosesser før planen kan vedtas. Det er et viktig prinsipp at planene ikke skal undergraves som informasjons- og beslutningsgrunnlag og at forutsigbarheten ikke svekkes. Som hovedregel bør derfor endring av føringer i planer behandles etter reglene om planlegging i pbl., og ikke skje ved dispensasjon. Det er ingen som har krav på å få dispensasjon. Å fravike lov eller gjeldende planer skal ikke være en kurant sak. Dette må både være grundig og faglig begrunnet. En praksis der det stadig gis dispensasjoner uthuler og svekker arealplaner som overordnede styringsverktøy.

Plan- og bygningsloven § 19-2 sier at kommunen kan gi varig eller midlertidig dispensasjon fra bestemmelser fastsatt i eller i medhold av plan.

Dispensasjon kan ikke gis dersom:

- a) Hensynene bak bestemmelsen det dispenseres fra, hensynene i lovens formålsbestemmelse, eller nasjonale eller regionale interesser, blir vesentlig tilsidesatt.
- b) Fordelene ved å gi dispensasjon ikke er klart større enn ulemperne.

Begge vilkårene må være oppfylt for at dispensasjon kan gis. Det kan ikke dispenseres fra

saksbehandlingsregler. Ved dispensasjon fra loven og forskriften til loven skal det legges særlig vekt på dispensasjonens konsekvenser for helse, miljø, jordvern, sikkerhet og tilgjengelighet.

Saksvurdering:

Her vurderes tiltaket etter plan- og bygningslovens § 19-2, samt naturmangfoldlovens §§ 8-12, se s. 16.

Hensynet bak bestemmelsene i KDP Tynset tettsted:

Formål	Hensikt	Vurdering av grunnlag for dispensasjon
Landbruks- natur- og friluftsmål (LNF)	Skal ivareta - driftsmessige hensyn innenfor landbruk (L), natur herunder landskap (N) og <u>allmenne friluftsmål (F)</u> .	Bygging av kraftverket vil påvirke både landbruk, natur og friluftsliv mens arbeidet foregår. Den midlertidige landbruksveien vest for Tunna skal legges over dyrket mark. Veien skal fjernes ved ferdig opparbeiding av anlegget. Oppdemming av selve dammen vil gi økt grunnvannstand, noe som kan bidra til økt forsumping av dyrket mark. Dette vil kunne la seg regulere, dersom det skulle bli et problem. Forutsatt reetablering av vegetasjon i anleggsområdet vil kraftanlegget i mindre grad gi varig påvirkning av landskapet rundt selve kraftverket. Naturverdiene er kartlagte, og tiltaket vil ikke få store konsekvenser for dette. Området langs – og i tilknytning til elva er brukt til friluftsliv / fiske. Tunna inngår i det regionale fiskekortsalget som yter et vesentlig bidrag til reiseliv og dermed næringsliv i større sammenheng. Nedstrøms kraftverket vil det, ved <u>normal minimum</u> vannføring, være reduserte muligheter for fiske. <i>Kommunedirektøren konkluderer med at tiltaket ikke tilsidesetter hensynene som ligger bak LNF-formålet i vesentlig grad.</i>
Faresone for flom	<i>Faresonekart</i> viser områder som er utsatt og hvilken sannsynlighet de har for å bli rammet av flom eller skred. Kartene vil gi nødvendig avklaring i arealplanleggingen om området har tilstrekkelig sikkerhet mot flom og skred, eller om det eventuelt er nødvendig med sikringstiltak for å oppnå dette.	Kraftverket må ligge innenfor 100 m's beltet. Hensynet til flom blir ivaretatt gjennom <u>flomutredninger</u> i forkant av klassifisering av anlegget etter <u>Damforskriften</u> . Vannressursloven med tilhørende forskrifter gjelder da <u>ihht</u> . TEK 17- 7-2. <i>Kommunedirektøren konkluderer med at tiltaket ikke tilsidesetter hensynene som ligger bak faresonen i vesentlig grad.</i>
Vegetasjonsskjerm langs Tunna	Skjerme for avrenning fra landbruksareal, forhindre erosjon og sikre spredningskorridor for planter, fugler og dyr.	Må <u>hensynstas</u> i størst mulig grad i forbindelse med bygging, og revegeteres i etterkant der det er mulig. <i>Kommunedirektøren konkluderer med at tiltaket ikke tilsidesetter hensynene som ligger bak formålet i vesentlig grad.</i>

Hensynet bak bestemmelsene i reguleringsplanen for Østerdalsporten nord		
Byggeområde for fritidsbebyggelse	Ivareta hensynet til fritidsbebyggelse	<p>Det vil være en negativ konsekvens for eierne av fritidsbebyggelsen at det etableres et kraftverk i nærheten av fritidseiendommen. Etter at anlegget er kommet i drift, skal det likevel ikke prege omgivelsene vesentlig. Ventilasjonsvifter blir snudd vekk fra fritidsbebyggelsen, og vannet skal ikke renne over betongdemningen utenom ved flom. Det skal ikke etableres permanent bilveg ned til eiendommen.</p> <p>Eierne av fritidseiendommen <u>vil bruke</u> eiendommen periodisk, ikke permanent.</p> <p><i>Kommunedirektøren konkluderer med at tiltaket tilsidesetter hensynene som ligger bak formålet i noen grad.</i></p>
Grønnstruktur - vegetasjonsskjerm i 10-metersbeltet langs Tunna,	Skjerme for avrenning fra landbruksareal, forhindre erosjon og sikre spredningskorridor for planter, fugler og dyr.	<p>Må hensyntas i størst mulig grad i forbindelse med bygging, og revegeteres i etterkant der det er mulig.</p> <p><i>Kommunedirektøren konkluderer med at tiltaket ikke tilsidesetter hensynene som ligger bak formålet i vesentlig grad.</i></p>
Hensynssone for flomfare langs Tunna	Faresonekart viser områder som er utsatt og hvilken sannsynlighet de har for å bli rammet av flom eller skred. Kartene vil gi nødvendig avklaring i arealplanleggingen om området har tilstrekkelig sikkerhet mot flom og skred, eller om det eventuelt er nødvendig med sikringstiltak for å oppnå dette.	<p>Kraftverket må ligge innenfor 100 m's beltet. Hensynet til flom blir ivaretatt gjennom <u>flomutredninger</u> i forkant av klassifisering av anlegget etter <u>Damforskriften</u>. Vannressursloven med tilhørende forskrifter gjelder da <u>ihht</u>. TEK 17- 7-2.</p> <p><i>Kommunedirektøren konkluderer med at tiltaket ikke tilsidesetter hensynene som ligger bak faresonen i vesentlig grad.</i></p>
Hensynssone for bevaring av kulturmiljø	Ivareta kulturminner og kulturmiljøer. Gamle Tunna kraftverk er registrert som et av kommunens prioriterte kulturminner i KDP kulturminner og kulturmiljøer. Innenfor planområdet for Østerdalsporten nord er det registrert tre automatisk freda kulturminner. Det er to fangstgroper som i planen er	<p>Restene etter gamle Tunna kraftverk skal bevares så langt det er mulig, og skal synliggjøres.</p> <p>Det tillates inngrep i kullgropa uten at det først må foretas ytterligere arkeologisk undersøkelse, da denne er registrert fra før.</p> <p>I henhold til søknaden skal det ikke foretas inngrep som vil berøre de automatisk freda kulturminnene som er</p>

	båndlagt etter kulturminneloven med hensynssone d (H730_1 og H730_2). I tillegg er det ei <u>kullgrøp</u> som vises som bestemmelsesområde #1. Kullgropa er datert til 1200-tallet, og er dermed automatisk fredet.	båndlagt etter kulturminneloven. Dette sikres gjennom vilkår om aktsomhet. <i>Kommunedirektøren konkluderer med at tiltaket ikke tilsesetter hensynene som ligger bak formålet i vesentlig grad.</i>
Fellesbestemmelser § 2.3 om generelt byggeforbud i 100-metersbeltet langs Tunna.	Sikre det biologiske mangfoldet langs elva. Ikke etablere flomutsatte bygninger langs elva, samt forhindre forurensende utslipp.	Kraftverket må ligge innenfor 100 m's beltet. Hensynet til flom blir ivaretatt gjennom <u>flomutredninger</u> i forkant av klassifisering av anlegget etter <u>Damforskriften</u> . Vannressursloven med tilhørende forskrifter gjelder da <u>ihht.</u> TEK 17- 7-2. Tiltakets omfang <u>forøvrig</u> må begrenses i størst mulig grad.
Vurdering i henhold til plan- og bygningslovens formål		
Formålet med plan- og bygningsloven er å fremme bærekraftig utvikling til beste for den enkelte, samfunnet og framtidige generasjoner.	Det skal legges vekt på langsiktige løsninger, og konsekvenser for miljø og samfunn skal beskrives.	Søknaden anses å være i tråd med formålet i plan- og bygningsloven. Det er i tråd med nasjonal- og regional interesse at det blir produsert kraft i områder uten for store negative <u>konsekvenser, eller</u> tap av verdifull natur.

<p>b) <u>Fordeler vs ulemper</u></p> <p><i>Fordelene</i> ved å gi dispensasjon er å benytte vannet i Tunna til kraftproduksjon, uten at det medfører store negative konsekvenser for verken landskap, natur eller samfunn. Det er et ønske om økt produksjon av strøm i dagens samfunn. Kraftverket vil være sentralt for etablering av NØMAS. Landbruksdrifta kan videreføres i området. <u>Kraftverket ville</u> ikke vært lønnsomt å utvikle uten å knytte det til lokal bruk av strømmen. Etablering av det "grønne" næringsområdet vil kunne markedsføre Tynset som attraktiv for bedriftsetableringer. Nye arbeidsplasser vil kunne gi vekst og tilflytning. Historieformidling gjennom å ivareta og formidler sporene av gamle Tunna kraftverk.</p> <p><i>Ulemper</i></p> <p>Endring av det økologiske miljøet i Tunna på grunn av vannstandsending i Tunna. Skape barriere for fiskens vandring. Kan ivaretas ved avbøtende tiltak i form av fungerende fisketrapp.</p> <p>Fordelene ved å gi dispensasjon anses å være klart større enn ulempene. Ut fra dette kan kommunen innvilge dispensasjon.</p>

<i>Etableringens konsekvenser for helse, miljø, jordvern, sikkerhet og tilgjengelighet.</i>
<p>Tiltaket vil bidra til noe støy, særlig i forbindelse med bygging av dam og kraftstasjon. Tiltakshaver må synliggjøre støynivå fra drifts- og anleggsfasen i tråd med støyretningslinje T-1442/2021 og ev. vurdere avbøtende tiltak. I driftsfasen er hensynet til støy hensyntatt.</p> <p>Dispensasjonssøknaden har ingen direkte betydning for helse eller miljø, jordvern, eller sikkerhet for befolkningen. Områdets tilgjengelighet vil reduseres nedstrøms dammen, og forbedres oppstrøms demningen.</p>

Vedtaket konsekvenser for klima og miljø:

Vurdering i henhold til naturmangfoldloven, §§ 8-12:

§ 8: Kunnskapsgrunnlaget	Kunnskapsgrunnlaget synes å være tilstrekkelig. Det er utført egen naturfaglig analyse i tillegg til at Naturbase, artdatabanken og Miljøstatus er benyttet som oppslag.
§ 9 Førre-var-prinsippet	Bunndyr er ikke kartlagt i Tunna, men "ut fra elvas karakteristikk er det grunn til å anta at bunndyrssamfunnet er typisk for denne delen av Glåma (jfr. Taugbøl m.fl. 2003, Wien 1999.) NNI-rapporten -639 Elvekraftverk i Tunna. Dette anses å være tilstrekkelig sett i sammenheng med de øvrige naturfaglige beskrivelser. Elva er godt beskrevet, samt vegetasjon og fugleliv. Ei velfungerende fisketrapp, samt minstevannføring og lokkevann skal sikre hensynet til fiskens vandring. Førre-var-prinsippet kommer dermed ikke til anvendelse.
§ 10: Om økosystem og samlet belastning	Den samlede belastning av dette tiltaket vil antakelig ikke være av en slik karakter / utstrekning at det går ut over økosystemet i området som helhet. Delfelt i Tunna er gitt varig vern (Lona og Magnilla), som følge av representativitet, som faglig begrunnelse for vernet. NNI-rapporten konkluderer med at "en utbygging i Tunna vil addere en del til samlet belastning på elveøkosystemer, lokalt og regionalt, og i Glommavassdraget samlet sett".
§ 11: Kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver	Tiltakshaver må bekoste en funksjonell fisketrapp, og sikre tilstrekkelig regulering av minstevann til enhver tid. Det skal også monteres rist, for å sikre at fisken trygt kan bevege seg nedover vassdraget igjen. Lokkevannslipp og ev. stans av kraftverket i korte perioder i oppgangstiden for å få fisk forbi kraftverksutløpet dersom det viser seg problematisk med vandring kan være aktuelle tiltak for å redusere miljøforringelse. Eldre trær som ev. må felles, skal legges ut i den gjenværende naturen. Dette vil bidra til økt biologisk mangfold. Kostnadene med å ev utføre tiltak utenom hekkeperioden for fugl må vurderes, opp mot sannsynligheten for at utbyggingen og forstyrrelsen må gå over flere år.
§ 12: Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder	Tiltak som kan gjennomføres utenom hekkeperioden for fugl må vurderes, sett opp mot alternativet om at utbyggingen, og forstyrrelsen må gå over flere år. Anlegget skal driftes kontinuerlig med minstevannføring. Tiltakshaver må synliggjøre støynivå fra drifts- og anleggsfasen i tråd med støyretningslinje T-1442/2021 og ev. vurdere avbøtende tiltak.

Vedtaket vil medføre konsekvenser for klima og miljø. Klimatisk vil det være positivt å legge til rette for ny fornybar energi med kort transport til det nærliggende næringsområdet, og ev. bidra til lademuligheter av elektriske lastebiler langs rv. 3. Vilkår satt i konsesjonssaken vil være førende for utbygging og drift av anlegget.

Konklusjon:

Etter en helhetsvurdering av søknad om dispensasjon og de foreliggende høringsuttalelsene, mener kommunedirektøren at vilkårene for å kunne innvilge dispensasjon i plan- og bygningsloven § 19-2 er oppfylt. Dette innebærer at tiltaket ikke i vesentlig grad tilsidesetter hensynene bak bestemmelsene det dispenseres fra, hensynene i lovens formålsbestemmelse eller andre nasjonale eller regionale interesser, og at fordelene ved tiltaket er klart større enn ulempene.

Kommunedirektørens innstilling:

Med hjemmel i plan- og bygningslovens § 19-2 innvilger Tynset kommune dispensasjon fra gjeldende arealplaner for etablering av Tunna kraftverk som omsøkt. Det dispenseres fra følgende planer, arealformål, hensynssoner og bestemmelser:

Kommunedelplan for Tynset tettsted, vedtatt 08.10.15 (Plan ID 201501):

- Landbruks-, natur- og friluftsmål, LNFR-formål
- Faresone flom
- Vegetasjonsskjerm langs elva benevnt som «Friområde»
- Fellesbestemmelse § 2.3 om generelt byggeforbud i 100-metersbeltet langs Tunna.

Reguleringsplan for Østerdalsporten nord, vedtatt 01.10.19 (Plan ID 201801)

- Byggeområde for fritidsbebyggelse
- Grønnstruktur -vegetasjonsskjerm i 10-metersbeltet langs Tunna
- Hensynssone for flomfare langs Tunna

Det settes følgende vilkår for å gi dispensasjon:

- Maskiner og utstyr som kommer i kontakt med vannmassene må vaskes godt før bruk
- Påfyll av drivstoff og olje må skje på land.
- Tiltakshaver må synliggjøre støynivå fra drifts- og anleggsfasen i tråd med støyretningslinje T-1442/2021 og ev. vurdere avbøtende tiltak.
- Tiltakshaver må sikre trygg allmenn ferdsel forbi dam, kraftstasjon og utløpskanal, ved gjerder og / eller annen tilrettelegging.
- Hvis det i forbindelse med gjennomføringen av tiltaket oppdages automatisk freda kulturminner, inkludert en sikringssone på fem meter, skal arbeidet stanses. Det er viktig at de som utfører arbeidet også blir informert om dette. Melding om funn skal straks sendes Innlandet fylkeskommunes kulturarvseksjon/ Sametinget, jf. lov om kulturminner § 8, andre ledd.

Formannskapet 23.05.2024**Behandling**

Merete Myhre Moen ba om vurdering av sin habilitet. Hun fratrådte under habilitetsvurderingen. Hun ble funnet inhabil. Ingen vara tok hennes sted.

Votering nr 1 - Votering over kommunedirektørens innstilling

Forslag: **Opprinnelig forslag**

For: 6 stemmer (100%) - Ap 2, H 2, Sp 2

Mot: 0 stemmer (0%)

Vedtak

Med hjemmel i plan- og bygningslovens § 19-2 innvilger Tynset kommune dispensasjon fra gjeldende arealplaner for etablering av Tunna kraftverk som omsøkt. Det dispenseres fra følgende planer, arealformål, hensynssoner og bestemmelser:

Kommunedelplan for Tynset tettsted, vedtatt 08.10.15 (Plan ID 201501):

- Landbruks-, natur- og friluftformål, LNFR-formål
- Faresone flom
- Vegetasjonsskjerm langs elva benevnt som «Friområde»
- Fellesbestemmelse § 2.3 om generelt byggeforbud i 100-metersbeltet langs Tunna.

Reguleringsplan for Østerdalsporten nord, vedtatt 01.10.19 (Plan ID 201801)

- Byggeområde for fritidsbebyggelse
- Grønnstruktur -vegetasjonsskjerm i 10-metersbeltet langs Tunna
- Hensynssone for flomfare langs Tunna

Det settes følgende vilkår for å gi dispensasjon:

- Maskiner og utstyr som kommer i kontakt med vannmassene må vaskes godt før bruk
- Påfyll av drivstoff og olje må skje på land.
- Tiltakshaver må synliggjøre støynivå fra drifts- og anleggsfasen i tråd med støyretningslinje T-1442/2021 og ev. vurdere avbøtende tiltak.
- Tiltakshaver må sikre trygg allmenn ferdsel forbi dam, kraftstasjon og utløpskanal, ved gjerder og / eller annen tilrettelegging.
- Hvis det i forbindelse med gjennomføringen av tiltaket oppdages automatisk freda kulturminner, inkludert en sikringsone på fem meter, skal arbeidet stanses. Det er viktig at de som utfører arbeidet også blir informert om dette. Melding om funn skal straks sendes Innlandet fylkeskommunes kulturarvseksjon/ Sametinget, jf. lov om kulturminner § 8, andre ledd.

Kommunestyret 28.05.2024

Behandling

Formannskapetets innstilling, foreslått av ,

Med hjemmel i plan- og bygningslovens § 19-2 innvilger Tynset kommune dispensasjon fra gjeldende arealplaner for etablering av Tunna kraftverk som omsøkt. Det dispenseres fra følgende planer, arealformål, hensynssoner og bestemmelser:

Kommunedelplan for Tynset tettsted, vedtatt 08.10.15 (Plan ID 201501):

- Landbruks-, natur- og friluftformål, LNFR-formål
- Faresone flom
- Vegetasjonsskjerm langs elva benevnt som «Friområde»
- Fellesbestemmelse § 2.3 om generelt byggeforbud i 100-metersbeltet langs Tunna.

Reguleringsplan for Østerdalsporten nord, vedtatt 01.10.19 (Plan ID 201801)

- Byggeområde for fritidsbebyggelse
- Grønnstruktur -vegetasjonsskjerm i 10-metersbeltet langs Tunna
- Hensynssone for flomfare langs Tunna

Det settes følgende vilkår for å gi dispensasjon:

- Maskiner og utstyr som kommer i kontakt med vannmassene må vaskes godt før bruk
- Påfyll av drivstoff og olje må skje på land.
- Tiltakshaver må synliggjøre støynivå fra drifts- og anleggsfasen i tråd med støyretningslinje T-1442/2021 og ev. vurdere avbøtende tiltak.

- Tiltakshaver må sikre trygg allmenn ferdsel forbi dam, kraftstasjon og utløpskanal, ved gjerder og / eller annen tilrettelegging.
- Hvis det i forbindelse med gjennomføringen av tiltaket oppdages automatisk freda kulturminner, inkludert en sikringssone på fem meter, skal arbeidet stanses. Det er viktig at de som utfører arbeidet også blir informert om dette. Melding om funn skal straks sendes Innlandet fylkeskommunes kulturavseksjon/ Sametinget, jf. lov om kulturminner § 8, andre ledd.

Olav Distad, Per Hermann Køhn Hansæl, Merete Myhre Moen og Tor Inge Snekkermoen ba om vurdering av sin habilitet. Alle fratrådte under habilitetsvurderingen. Alle ble funnet inhabile. Ingen vara tok deres plass

Votering nr 1 - Votering over innstillingen

Forslag: **Formannskapets innstilling**

For: 20 stemmer (87%) - Ap 6, H 3, PP 1, Sp 7, SV 2, V 1

Mot: 3 stemmer (13%) - Ap 1, MDG 2

Vedtak

Med hjemmel i plan- og bygningslovens § 19-2 innvilger Tynset kommune dispensasjon fra gjeldende arealplaner for etablering av Tunna kraftverk som omsøkt. Det dispenseres fra følgende planer, arealformål, hensynssoner og bestemmelser:

Kommunedelplan for Tynset tettsted, vedtatt 08.10.15 (Plan ID 201501):

- Landbruks-, natur- og friluftsmål, LNFR-formål
- Faresone flom
- Vegetasjonsskjerm langs elva benevnt som «Friområde»
- Fellesbestemmelse § 2.3 om generelt byggeforbud i 100-metersbeltet langs Tunna.

Reguleringsplan for Østerdalsporten nord, vedtatt 01.10.19 (Plan ID 201801)

- Byggeområde for fritidsbebyggelse
- Grønnstruktur -vegetasjonsskjerm i 10-metersbeltet langs Tunna
- Hensynssone for flomfare langs Tunna

Det settes følgende vilkår for å gi dispensasjon:

- Maskiner og utstyr som kommer i kontakt med vannmassene må vaskes godt før bruk
- Påfyll av drivstoff og olje må skje på land.
- Tiltakshaver må synliggjøre støynivå fra drifts- og anleggsfasen i tråd med støyretningslinje T-1442/2021 og ev. vurdere avbøtende tiltak.
- Tiltakshaver må sikre trygg allmenn ferdsel forbi dam, kraftstasjon og utløpskanal, ved gjerder og / eller annen tilrettelegging.
- Hvis det i forbindelse med gjennomføringen av tiltaket oppdages automatisk freda kulturminner, inkludert en sikringssone på fem meter, skal arbeidet stanses. Det er viktig at de som utfører arbeidet også blir informert om dette. Melding om funn skal straks sendes Innlandet fylkeskommunes kulturavseksjon/ Sametinget, jf. lov om kulturminner § 8, andre ledd.